

ORIGINAL

rozhodnutí nabylo pr

4. 1. 05

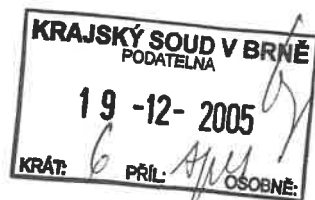
KRAJSKÝ SOUD BRNO

10

ci]

ČESKÁ REPUBLIKA

24.02.2002
1 Co 76/2005-181

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Vojtěcha Brhla a soudců JUDr. Jaroslava Hikla a JUDr. Jana Zavrtálka v právní věci žalobkyně **V M.** nar. , bytem , zastoupené JUDr. Milanem Holomkem, advokátem, se sídlem Zlín, Lešetín II/385, proti žalované **Batově krajské nemocnici Zlín, příspěvkové organizaci**, se sídlem Zlín, Havlíčkovo nábřeží 600, PSČ: 762 75, IČ: 00089915, zastoupené JUDr. Michalem Rezkem, advokátem, se sídlem Brno, Tomášková 19, PSČ: 615 00, o ochranu osobnosti, k odvolání žalované proti mezitímnímu rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1.10.2004, č.j. 24 C 30/2002-166,

t a k t o :

Mezitímní rozsudek soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud svým mezitímním rozsudkem rozhodl, že žaloba na ochranu osobnosti žalobkyně je co do základu důvodná. Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žalovaná (prostřednictvím

svého zaměstnance primáře MUDr. J. S. použila při léčení žalobkyně postupu non lege artis, v důsledku kterého došlo ke vzniku popálenin druhého a třetího stupně na tkáni pravé plíce žalobkyně. Tímto nesprávným léčebným postupem zasáhla žalovaná do osobnostních práv žalobkyně na zdraví, důstojnost a soukromí chráněných ustanovením § 11 a násl. OZ.

Proti tomuto mezitímnímu rozsudku podala včasné odvolání žalovaná. Vytýkala žalobkyni, že zvolila na ochranu svých práv nejprve žalobu na ochranu osobnosti podle ustanovení 11 a násl. OZ, a nikoliv žalobu na náhradu škody na zdraví, přičemž nároky na náhradu škody jsou již promlčeny. Žalovaná vyslovila názor, že „v projednávané věci nejde o ochranu osobnosti“ a že nejsou splněny zákonné podmínky pro přiznání požadovaného peněžitého zadostiučinění. Žalovaná se proto domáhala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, aby žalobu jako zcela nedůvodnou zamítl.

Podle článku II., zákona č. 59/2005 Sb., přechodných ustanovení, bodu 1., není-li dále stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Podle článku II., zákona č. 59/2005 Sb., přechodných ustanovení, bodu 2., odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

Podle hlavy I., zákona č. 30/2000 Sb., přechodných ustanovení, k části I., bodu 1., není-li dále stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

Podle hlavy I., zákona č. 30/2000 Sb., přechodných ustanovení, k části I., bodu 15., odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 59/2005 Sb. nabyla účinnosti dne 1.4.2005, předchozí novela provedená zákonem č. 30/2000 Sb. nabyla účinnosti dne 1.1.2001. Odvolání směřuje proti rozhodnutí vydanému dne 1.10.2004, proto odvolací soud z podnětu podaného odvolání provedl odvolací řízení podle zákona č. 99/1963 Sb. ve znění po novele provedené zákonem č. 30/2000 Sb. (dále jen o.s.ř.).

Odvolací soud po zjištění, že odvolání obsahuje relevantní odvolací důvod uvedený v ustanovení § 205 odst. 2 písm. g)

(rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci) o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně postupem podle ustanovení § 206 a § 212 o.s.ř., podle ustanovení § 214 odst. 3 o.s.ř. tak učinil bez nařízení jednání a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat vzhledem k tvrzenému porušení osobnostních práv žalobkyně zásahem při léčbě v období od 20.4.1999 do 2.7.1999 podle části první, hlavy druhé, oddílu prvního, §§ 11-13 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění po novele provedené zákonem č. 78/1990 Sb. a zákonem č. 509/1991 Sb. (dále jen OZ).

Podle ustanovení § 152 odst. 2 o.s.ř. rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Jestliže to však je účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o její části nebo jen o jejím základu.

Podle ustanovení § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 OZ fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odst. 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

Podle ustanovení § 13 odst. 3 OZ výši náhrady podle odst. 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

Mezitímním rozsudkem podle ustanovení § 152 odst. 2 o.s.ř. může soud rozhodnout pouze o základu věci. Základem věci je třeba rozumět všechny sporné okolnosti vyplývající z uplatněného nároku s výjimkou okolností, které se týkají jen výše nároku.

Předmětem ochrany podle ustanovení § 11 OZ jsou taková ryze osobní práva občana, jež ovlivňují rozvoj jeho osobnosti a jsou s ní úzce spjata. Všestranný rozvoj a uplatnění osobnosti občana je hlavním smyslem a cílem této občanskoprávní ochrany, a toto hledisko je určující při posuzování otázky, zda a která práva jsou ustanovením § 11 OZ chráněna. Z uvedené zákonné úpravy je zřejmé, že ochrana je poskytována i právu občana na zdraví, lidskou důstojnost a soukromí. I když „soukromý život“ je širokým pojmem, s přihlédnutím ke zmíněné zásadě ochrany všestranného

rozvoje občana z něj nepochybně vyplývá, že musí do určité míry zahrnovat i právo na seberealizaci, na vytváření a rozvíjení vztahů s dalšími lidmi i příbuznými. Součástí soukromého života je tedy i rodinný život, zahrnující jak citové, morální a sociální vztahy mezi příbuznými, tak i vztahy materiální povahy, mezi něž mimo jiné patří i vzájemná vyživovací povinnost, apod. Tento názor již ostatně vyslovil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 1.3.2000, sp.zn. II. ÚS 517/99. Protiprávní narušení takových vztahů ze strany jiného subjektu představuje neoprávněný zásah do práva na zdraví, důstojnost, soukromí a rodinný život.

Zákonným předpokladem vzniku práva pro použití sankcí k ochraně osobnostní sféry fyzické osoby za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti je:

- 1) zásah do osobnostních práv fyzické osoby, který vyvolal nebo byl objektivně způsobilý vyvolat újmu spočívající buď v porušení nebo ohrožení osobnostních práv fyzické osoby,
- 2) protiprávní (neoprávněný) charakter tohoto zásahu a
- 3) příčinná souvislost mezi neoprávněným zásahem a zmíněnou újmou.

Zákonným předpokladem vzniku práva na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ je:

- 1) protiprávní zásah do osobnostních práv fyzické osoby,
- 2) snížení důstojnosti a vážnosti fyzické osoby ve společnosti ve značné míře a
- 3) příčinná souvislost mezi protiprávním zásahem do osobnostní sféry a snížením důstojnosti a vážnosti fyzické osoby.

Odvolací soud nejprve konstatuje, že z žádného předpisu nevyplývá povinnost žalobkyně zažalovat u soudu nejprve nároky na náhradu škody na zdraví, a teprve následně nároky na ochranu osobnosti podle ustanovení § 11 a násl. OZ. Záleželo pouze na žalobkyni, který nárok (případně které nároky) a kdy u soudu uplatní. Z obsahu žaloby doručené soudu prvního stupně dne 17.6.2002 je zcela zřejmé, že žalobkyně uplatnila nároky z titulu ochrany osobnosti podle ustanovení § 11 a násl. OZ, a tím jednoznačně vymezila předmět soudního řízení, do něhož žalované nepřísluší nijak zasahovat. Odvolací námitky žalované o „povinné posloupnosti při uplatňování nároků a že ve věci nejde o žalobu o ochranu osobnosti“ jsou proto zcela nepřipadné a nedůvodné.

Soud prvního stupně se zcela správně zabýval otázkou odpovědnosti žalované za neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobkyně a správně aplikoval ustanovení § 420 odst. 2 OZ, podle něhož je škoda způsobena právníkem osobou při její činnosti těmi, které k této činnosti použila a tyto osoby samy za škodu neodpovídají. V řízení bylo prokázáno (a žalovaná to ani nepopírá), že MUDr. S byl zaměstnancem žalované a že pacientce V M: provedl v rámci své pracovní činnosti vytýkaný lékařský

lékařský zákrok. Žalovaná je proto ve sporu o ochranu osobnosti pasivně legitimována.

Odvolací soud dále zcela souhlasí se soudem prvního stupně, že ústavním znaleckým posudkem Fakultní nemocnice Na Bulovce ze dne 10.12.2003, doplněným dne 6.11.2003 a výsledkem znalce prof. MUDr. Jiřího Zámečnicka, CSc. bylo jednoznačně prokázáno, že žalovaná (prostřednictvím MUDr. S) postupovala při léčbě žalobkyně non lege artis, když použitý postup při léčbě byl již obsolentní a překonaný, že kromě zjevného pochybení při léčbě nebyly dodrženy ani základní zvyklosti při vedení zdravotnické dokumentace a že v důsledku nesprávného postupu při léčbě byly žalobkyni způsobeny popáleniny druhého a třetího stupně. Tyto závěry ostatně ani žalovaná nepopírala a sama pochybení přiznala v zápise z jednání Územní znalecké komise, které se konalo 14.3.2001 ve Fakultní nemocnici v Brně, kdy komise dospěla k jednoznačnému závěru, že „zvolený léčebný postup byl non lege artis, že tento postup vedl k poškození pacientky a že z důvodu nedostupnosti dokumentace nebylo naplněno znění vyhlášky č. 184“. Je proto zcela správný závěr soudu prvního stupně, že žalovaná neposkytnutím adekvátní léčebné péče zasáhla do práva žalobkyně na zdraví, důstojnost a soukromí a porušila tak práva žalobkyně chráněná ustanovením § 11 OZ a vznikla jí povinnost poskytnout žalobkyni přiměřené zadostiučinění.

Z těchto důvodů odvolací soud proto mezitímní rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

V dalším řízení se soud prvního stupně bude zabývat otázkou, zda a lze žalobkyni přiznat peněžité zadostiučinění podle ustanovení § 13 odst. 2 OZ jako jeden z možných prostředků ochrany osobnosti fyzické osoby a případně v jaké výši.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání, podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu v Brně, prostřednictvím Krajského soudu v Brně, dospěje odvolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.).

V Olomouci dne 19. října 2005

JUDr. Vojtěch Brhel
předseda senátu